

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 19.08.2024, klo 15:00 - 15:49

Paikka Tampere-talo, kokoustila Duetto 1-2 ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 2 **Valtuustokysely koskien lasten ja nuorten oikeuksien turvaamisesta Tampereen kaupungin liikuntatiloissa - Marika Puolimatka**

§ 3 **Valtuustokysely koskien tietoa siitä toteutuuko lapsen etu varhaiskasvatuksen kesäpäivystyksessä unohtamatta henkilökunnan työhyvinvointia - Anne Liimola**

§ 4 **Valtuustokysely koskien häätöjen määrän kasvusta Tampereella - Mitja Tapio ja Mikko Aaltonen**

§ 5 **Valtuustokysely koskien Tredu Santalahdentien S2-oppilaiden osaamisalan valintaa - Johanna Loukaskorpi**

Lisäpykälät

§ 6 **LISÄPYKÄLÄ: Valtuustokysely koskien Tampereen kaupungin tietoturvatilannetta - Mirja Salmijärvi**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Järvenpää Elina, 1. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Dündar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto
Hanhela Milka
Helimo Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Jussila Anne-Mari
Jäntti Aleks
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Kummola Kalervo
Kunnari Kukka, varajäsen
Kuusipalo Saana
Leino Ida
Liimola Anne
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna
Moisander Antti
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen-Hautala Sirpa
Raevara Arne
Rokosa Inna
Sasi Ilkka
Siuro Petri
Suomela Iiris
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Mitja
Vallin Veikko
Vikman Sofia, saapui 15:26

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muut saapuvilla olleet

Vehmaanperä Karoliina, hallintosihteeri, sihteeri
Hukkanen Eetu, nuorisovaltuuston edustaja
Kannonlahti Katja, viestintäjohtaja
Klami Laura, lakiasiainjohtaja
Penttilä Aino, viestintäpäällikkö

Poissa

Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Caglayan Merve
Gustafsson Jukka
Haapa-aho Olga
Halonsaari Miila
Hanhilahti Vilhartti
Hiitti Antti
Höyssä Matti
Julin Sofia
Kiviranta Joonas
Machaal Mahmoud
Molari Anni
Ovaska Jouni
Rajala Petri
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna
Sirén Jouni
Stenhäll Jaakko
Tynkkynen Oras
Vigelius Joakim
Viitanen Pia

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Karoliina Vehmaanperä
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 2

Valtuustokysely koskien lasten ja nuorten oikeuksien turvaamisesta Tampereen kaupungin liikuntatiloissa - Marika Puolimatka

TRE:3789/12.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Etu-Seppälä Jukka

Valmistelijan yhteystiedot

Liikunta- ja nuorisajohtaja Jukka Etu-Seppälä, puh. 050 342 2812, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Marika Puolimatkan valtuustokysely:

Tämän valtuustokyselyn taustalla on koululaisryhmän uimahallikäynti Tampereen kaupungin uimahallissa ja sen yhteydessä tapahtunut tilanne, jossa alakoululaiset tytöt olivat puku- ja pesutiloissa biologisen miehen / transnaisen kanssa samoissa tiloissa. Tilanne aiheutti luonnollisesti varhaismurrosikäisissä tytöissä suuresti turvattomuutta ja hämmennystä. Tämän johdosta on tullut yhteydenottoja huolestuneilta vanhemmilta uimahallille, kouluun sekä minulle kaupunginvaltuutettuna. Oppilaiden tulee toimia sen mukaan kuin opettaja on ohjeistanut eikä heillä ole mahdollisuutta lähteä halutessaan pois tilanteesta. Myös uimataitoiset lapset ja nuoret käyttävät usein kaupungin liikuntatiloja ilman huoltajan läsnäoloa. Tämän vuoksi on erityisen tärkeää, että kaupungilla tilojen ja palvelun järjestäjänä on selkeät mallit, joilla varmistetaan lasten ja nuorten oikeuksien ja turvallisuuden toteutuminen. Esimurrosikäiselle/murrosikäiselle voi olla järkyttävä ja traumatisoiva tilanne mikäli hän joutuu olemaan alastomana anatomisesti vastakkaista sukupuolta edustavan tai vastakkaiseksi sukupuoleksi/ joksikin muuksi itsensä kokevan mutta sukupuolenmuutosprosessia läpikäymättömän henkilön edessä tai näkemään hänet alastomana. Tämä voi toki tapahtua myös toisinpäin. Tähän liittyy myös huoli fyysisestä turvallisuudesta ja mahdollisuus esimerkiksi lain mahdollistamaan väärinkäyttöön. Kaupungin tiloissa on voimassa ohjeistus, että yli 9-vuotiaiden tulee käyttää sitä pukuhuonetta, jota sukupuolta hän edustaa.

Asiaan liittyy vahvasti 3.4.2023 voimaan astunut uusi Laki sukupuolen vahvistamisesta (3.3.2023) sekä lapsen oikeuksia koskeva YK:n yleissopimus (60/1991), jonka Suomi on ratifioinut ja saattanut voimaan 31.5.1991 (1129/1991). Sukupuolen vahvistamislain osalta problematiikka lasten ja nuorten turvallisuuden sekä oikeuksien takaamiseksi oli huolenaiheena jo lain valmistelun aikana. YK:n lasten oikeuksien sopimuksessa turvataan mm. lapsen edun

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

ensisijaisuus, lapsen oikeus kehittymiseen pitäen sisällään hyvinvoinnin eri osa-alueet. Lapsen edun ensisijaisuus tulisi huomioida myös tässä asiassa.

On erityisen tärkeää, että kaupungin tarjoamissa palveluissa toimintamallit ja tilat on suunniteltu siten, että lasten sekä fyysinen että psyykkinen turvallisuus voidaan taata kaikissa tilanteissa. Kyseisessä tapauksessa tämä ei toteutunut ja siksi heräsi kysymys siitä miten ns. translain voimaantumisen aiheuttamat on huomioitu lasten turvallisuuden toteutumisen kannalta.

Tampereen kaupungilla on käytössä uimahalleissa yksityiset pesu- ja pukuhuonetilat henkilöille, jotka eivät syystä tai toisesta katso voivansa käyttää naisille tai miehille varattuja tiloja. Uusi laki sukupuolen vahvistamisesta mahdollistaa kuitenkin esimerkiksi biologisen miehen, joka kokee itsensä naiseksi, vaihtavan sukupuolensa naiseksi ilman hormonaalisia tai leikkaushoitoja. Toisaalta kaupungin tiloissa ei vaadita eikä voida vaatia henkilöä esittämään todistusta sukupuolestaan. Tämä kaikki mahdollistaa sen, että kuka tahansa henkilö niin halutessaan, motiiveista riippumatta, pääsee syrjimättömyys periaatteeseen vedoten miesten tai naisten puku- ja pesutiloihin.

Näiden asioiden pohjalta kysynkin:

1. Kuinka Tampereen kaupunki jatkossa varmistaa lasten ja nuorten edun ensisijaisuuden sekä oikeuksien toteutumisen ja turvallisuuden Tampereen kaupungin liikuntatiloissa?
2. Miten Tampereen kaupunki ohjaa sukupuolivähemmistöjä toimimaan liikuntatiloissaan ja millä tavoin tässä ohjeistuksessa huomioidaan lasten edun ensisijaisuus periaate?

Apulaispormestari Matti Helimon vastaus Marika Puolimatkan valtuustokyselyyn:

Liikuntapaikoissa, kuten uimahalleissa, tehdään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi, joissa eri ryhmiä kutsutaan yhteistyössä suunnittelemaan kaupungin palveluja entistä tiedostavimmiksi ja kaikkia kuntalaisia paremmin palveleviksi. Suunnitelmissa tullaan huomioimaan lapsiystävällinen kunta -toiminnan yksi keskeisistä periaatteista lapsen edun ensisijaisuus. Monitulkintaisissa asioissa tullaan aina ensisijaisesti arvioimaan lapsen etua. Ajatuksena on kaikkien Tampere -periaate, että kaikilla on turvallista, mielekästä ja luontevaa käyttää kaupungin liikuntapaikkoja ja -palveluita mistään tekijästä riippumatta.

Kuinka Tampereen kaupunki jatkossa varmistaa lasten ja nuorten edun ensisijaisuuden sekä oikeuksien toteutumisen ja turvallisuuden Tampereen kaupungin liikuntatiloissa?

- Henkilöt, joiden sukupuolen kokemus on naisen tai miehen, mutta heidän olemuksensa ei ole ulkoisesti kyseisen sukupuolen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

mukainen, ohjataan käyttämään erikseen osoitettavaa pukeutumishuonetta. Heidän sukupuolen kokemustaan ei kyseenalaisteta, mutta mahdollinen hämmennys muiden pukuhuoneen käyttäjien keskuudessa voi tuottaa turvattomuuden tunnetta, joka vältetään erillisellä pukeutumistilalla.

- Käytännössä:
 - Tavallisesti sukupuolivähemmistöön kuuluva henkilö kysyy erillistä tilaa riisuutua / pukeutua ja tällöin sellainen paikka osoitetaan hänelle.
 - Mikäli henkilö ei erillistä tilaa kysy ja henkilökunta huomaa hänen ulkoisen olemuksensa olevan kyseisen sukupuolen vastainen, tulee henkilökunnan sensitiivisesti ohjata henkilö erilliseen pukeutumistilaan.
 - Neutraalia pukeutumistilaa voidaan tarjota tarvittaessa myös lapselle / nuorelle jos hän kokee yhteiskäyttötilat epämukavina.
- Koulutetaan henkilökunta kohtaamaan sukupuolivähemmistöjä sekä ottamaan puheeksi sukupuoleen liittyvät äärimmäisen sensitiiviset asiat. Heillä on myös valmius kertoa vuonna 2023 voimaan astuneesta laista sukupuolen vahvistamisesta ja sen tuomista muutoksista liikuntapaikkojen toimintatapoihin.
- Henkilökunta koulutetaan toimimaan tilanteissa, joissa lapset saattavat kokevat turvattomuutta. Heille annetaan tarvittavat tiedot, miten lapsen etu tulee huomioida erityisesti ristiriitatilanteissa. Lasta kuullaan näissä tilanteissa.
- Lisätään koulujen henkilöstön viestintään tietoa vuoden 2023 translain (Laki sukupuolen vahvistamisesta) muutoksista ja niiden vaikutuksista toimintamalleihin liikuntapaikoissa. Suosittelemme vahvasti, että näistä muutoksista käydään ikätasoisia keskusteluja oppilaiden kanssa.
- Kokeillaan Tampereen Uintikeskuksessa muutaman suihkuverhon käyttöönottoa yksityissuojan lisäämiseksi.

Miten Tampereen kaupunki ohjaa sukupuolivähemmistöjä toimimaan liikuntatiloissaan ja millä tavoin tässä ohjeistuksessa huomioidaan lasten edun ensisijaisuus periaate?

- Henkilökunta koulutetaan kohtaamaan sukupuolivähemmistöjä sekä ohjaamaan heitä tarvittaessa.
- Laaditaan verkkosivuille ohjeistus sukupuolivähemmistöjä koskevista periaatteista liikuntatiloissa toimintatapojen ja tietoisuuden lisäämiseksi kaikkien kaupunkilaisten keskuudessa. Ohjeistuksessa huomioidaan lapsiystävällisen kunta -toiminta ja pyritään tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja. Niin, että kaikki voivat nauttia liikuntapaikkojen palveluista turvallisesti ja luottavaisesti.

Minkäänlainen seksuaalinen tai sukupuoleen liittyvä häirintä tai muu syrjintä ei ole sallittua liikuntapaikoilla, kuten uimahalleissa. Erityistä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

huolellisuutta kiinnitetään alaikäisten uimareiden koskemattomuuteen. Toivomme, että lievistäkin häiriöistä ilmoitettaisiin henkilökunnalle, jotta asiaan voidaan puuttua sekä tehdä tarvittavat toimenpiteet.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 3

Valtuustokysely koskien tietoa siitä toteutuuko lapsen etu varhaiskasvatuksen kesäpäivystyksessä unohtamatta henkilökunnan työhyvinvointia - Anne Liimola

TRE:3737/12.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Rasimus Elli

Valmistelijan yhteystiedot

Varhaiskasvatusjohtaja Elli Rasimus, puh. 050 523 7386, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Anne Liimolan valtuustokysely

Varhaiskasvatulaissa todetaan, että varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksella on kymmenen tavoitetta, joista viides on se, että varhaiskasvatuksen tulee turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä. Kohdassa kymmenen todetaan, että varhaiskasvatuksen tavoitteena on toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempia tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

Lain pykälässä neljä todetaan, että varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Lain pykälässä viisi todetaan myös, että kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjää ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet.

Varhaiskasvatuksessa korostuu osallisuus sekä lasten että vanhempien ja henkilökunnan. Varhaiskasvatuksessa tulee toteutua lapsen tuen tarve, lainmukainen henkilökunta ja ryhmät tulee muodostaa siten, että tavoitteet saavutetaan.

Henkilökunnan mitoituksesta säädetään valtioneuvoston asetuksessa. Henkilökunnan mitoitus tulee varmistaa lasten määrän, iän ja tuen tarpeen perusteella.

Kaikki edellä mainittu pitää toteutua myös kesäajan päivystyksessä ja lain ja asetuksen velvoite on oltava suunnittelun ja toteutuksen perusteena. Lapsen etuun on muutostilanteissa kiinnitettävä erityistä huomiota. Päivystyksen aikana suurimmalla osaa lapsista vaihtuu päiväkotia ja henkilökunta ei ole useinkaan ennestään tuttua. Vertaisryhmä muuttuu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

myös eli päivystyksessä voi olla tilanne ettei ole tuttuja kavereita. Päivystykseen tulisikin varata henkilökuntaa enemmän, varsinkin alkuvuikoille jolloin kaikki opettelevat toimimaan vieraassa päiväkodissa. Suunnittelussa ei voi lähteä siitä, että osa ilmoitetuista lapsista ei tulisi kesäpäivystykseen ja tämän perusteella varattaisiin vähemmän henkilökuntaa suhteessa lapsiin. Tällainen ajatusmalli ei ole lain eikä asetuksen hengen mukainen.

Päivystystalojen sijainnissa pitää ottaa huomioon myös se, että joukkoliikenneyhteydet ovat kunnossa ja päivystykseen voi kulkea myös pyörällä. Tämä koskee sekä perheitä että henkilökuntaa.

Entä henkilökunta ja heidän jaksamisensa? Varhaiskasvatus potee kloonista henkilökuntapulaa ja lomakin pitää toteuttaa joten päivystystyö vaatii päiväkotien johtajilta useimmiten pitkiä työpäiviä kun samaan aikaan suunnitellaan syyskauden toimintaa. Päivystystalon johtaminen ja työskentely päivystystalossa vaatii kaikilta vahvaa osaamista. Päivystysviikot voivat olla henkisesti ja fyysisesti hyvinkin raskaita varsinkin jos henkilökuntaa ei ole riittävästi (erilaiset poissaolot tai liian minimiin viety resurssi). Vastuu lapsista on suuri, koska päivystysaikana toteutetaan myös kaupungin Varhaiskasvatussuunnitelmaa ja huomioidaan lasten erityisyydet. Vastuu varhaiskasvatuksessa on suuri ja huoli laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisesta korostuu päivystysaikana.

Valtuustokyselyni tavoite on saada tietoa siitä toteutuuko lapsen etu varhaiskasvatuksen kesäpäivystyksessä unohtamatta henkilökunnan työhyvinvointia.

Kysynkin seuraavaa:

1. Tampereen kaupunki on kaupunginvaltuuston päätöksellä sitoutunut lapsivaikutusten arviointiin. Onko varhaiskasvatuksen päivystyskäytäntöihin liittyen laadittu lapsivaikutusten arviointi ja jos on niin miten arvioinnin tulokset ovat vaikuttaneet päivystysajan käytäntöihin! Toteutuuko lapsen etu kuten varhaiskasvatustilaki edellyttää?
2. Henkilökunnan työhyvinvointi. Toteutuuko tämän kesän päivystyksessä asetuksen mukaisesti suhdeluvut ja oliko lainmukaista henkilökuntaa saatavilla? Millaisia toimenpiteitä on tehty, jotta henkilökunta kokee myös päivystysajan laadukkaana?
3. Miten on huomioitu mahdollisuus käyttää joukkoliikennettä tai polkupyörää päivystystalon sijaintia valittaessa?

Apulaispormestari Matti Helimon vastaus Anne Liimolan valtuustokyselyyn:

Varhaiskasvatuksen kesäpäivystyksen taustatietoja:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Varhaiskasvatuksen 4 -5 viikon kesäpäivystys toteutettu kesä-heinäkuussa Tampereella yli 20 vuoden ajan keskitettynä palveluna. Kesällä 2024 päivystysaika oli 1.7.-2.8.2024. Avoinna olevia päiväkotia oli yhdeksän mukaan lukien ympärivuoden avoinna oleva vuoropäiväkoti Pellervo.

1. Tampereen kaupunki on kaupunginvaltuuston päätöksellä sitoutunut lapsivaikutusten arviointiin. Onko varhaiskasvatuksen päivystyskäytäntöihin liittyen laadittu lapsivaikutusten arviointi ja jos on niin miten arvioinnin tulokset ovat vaikuttaneet päivystysajan käytäntöihin! Toteutuuko lapsen etu kuten varhaiskasvatuslaki edellyttää?

Sivistyspalvelujen palvelu- ja vuosisuunnitelmista nostetaan keskeisiä asioita lapsivaikutusten arvioinnin kohteiksi, yksi esimerkiksi arvioinnin kohteista on Tampereen kaupungin Lapsiystävällinen kunta (LYK)-kauden 2021-2024 toimenpiteet. Lisäksi lapsivaikutusten arviointeja on toteutettu muun muassa mahdollisen kaksivuotisen esiopetuksen tilajärjestelyjen arvioinnissa ja puistoruokailussa. Uudet tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit seuraavalle Lapsiystävällinen kunta -kaudelle, määritellään syksyllä 2024. Tässä yhteydessä arvioidaan varhaiskasvatuksen kesäpäivystyksen lapsivaikutusten arviointia mahdollisesti yhdeksi arvioinnin kohteeksi. Aiemmin nimenomaista dokumentoitua lapsivaikutusten arviointia (lava) kesäpäivystyksestä ei ole tehty.

Tampereen kaupungin palveluissa valmisteluun kuuluu asian ratkaisuun vaikuttavien seikkojen selvittäminen riittävästi ja asianmukaisesti. Varhaiskasvatuksen kesäpäivystystä suunniteltaessa ja järjestettäessä on huomiota kiinnitetty useisiin eri näkökulmiin, kuten lasten etuun, henkilöstö-näkökulmaan, talouteen, ympäristönäkökulmaan ja liikkumiseen.

Kesäpäivystyksen kehittämisessä ja arvioinneissa on perinteisesti käytetty huoltajille ja henkilöstölle kohdistettujen kyselyjen tuloksia. Palautteissa huoltajat toivovat ovat mm. seuraavia asioita: - henkilöstössä tulee olla lapselle tuttuja aikuisia, - lapsen oman päiväkodin lapsista muodostettaisiin ryhmiä, jotta lapsella olisi myös tuttuja kavereita omasta päiväkodista, - oman päiväkodin palvelua myös kesäaikana, - päivystyspäiväkotien määrän lisäystä ja vakiinnuttamista.

Kesäajan palvelujen ja toiminnan supistaminen on välttämätöntä eli keskittämistä luopuminen ei ole mahdollista, jotta voimme toteuttaa työntekijöiden kesälomajärjestelyt ja toimia kustannustehokkaasti. Kesäaikana lasten määrä vähenee huomattavasti, koska esioppilaista osa ei käytä kesäajan palveluja ja yli tuhat perhettä valitsee kesäajalle maksuttomuusjaksoja. Mikäli kesäkuukausina lisättäisiin avoinna olevien päiväkotien määrää, olisivat kustannusvaikutukset merkittävät. Määrällisesti avoinna olevien päiväkotien lisäämisestä aiheutuisi mittava sijaisten palkkaustarve ja täten myös merkittäviä henkilöstökuluja. Eli vakituisten työntekijöiden vuosilomien ajalle olisi palkettava sijaistyövoimaa. Lisäksi toiminnan keskittämisellä on hillitty ateria- ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

puhdistuspalveluun liittyviä kustannuksia sekä mahdollistetaan mahdollisimman monelle työntekijälle kesälomat heidän toivomanaan aikana. Tämä lisää työntekijöiden työhyvinvointia.

Tässä esimerkinomaisesti kustannusvertailuarviota siitä, jos kesällä 2024 olisi ollut puolet enemmän päiväkoteja avoinna eli yhdeksän kohteen sijaan päivystäviä päiväkoteja olisi ollut 16.

Esimerkkivertailu:

Kesällä 2024 oli avoinna 8 päiväkotia + vuoropäiväkoti, joka on aina avoinna kesäisinkin.

Jos tavallisia päiväkoteja olisi lisätty 8 toimipistettä ja lapsiryhmiä niissä 5 /päiväkoti.

- henkilöstöä olisi tarvittu lisää 3 työntekijää /ryhmä $3 \times 5 = 15$ työntekijää /päiväkoti
- yhteensä 8 päiväkotiin 15 työntekijää = 120 työntekijää

Tämä olisi laskennallisesti vaatinut kesän aikana 120 sijaisen palkkauksen kuukaudeksi joko päivystäviin yksiköihin tai vakinaisen henkilöstön sijaiseksi heidän kesälomansa sijoittuessa johonkin muuhun ajanjaksoon:

- 80 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, sijaiskulu kuukaudelta 230 000 €
- 40 varhaiskasvatuksen opettajaa, sijaiskulu kuukaudelta 135 000 €
- yhteensä 120 sijaisen palkkauksesta olisi muodostunut 365 000 € kulut.

Tämän lisäksi kustannuksia olisi muodostunut ateria- ja puhdistuspalveluista, joiden varovainen kustannusarvio olisi ollut vähintään 80 000€.

Mitä hajautetumpaa toiminta on, sitä vaikeampi on henkilöstön liikutettavuuden kautta saada toiminnasta kustannustehokasta. Jos kesän 2024 henkilöstöresurssi olisi hajautetusti sijoitettu 16 päiväkotiin kahdeksan sijaan, ei toiminta mahdollistu samalla määrällä koska ryhmien lakisääteisen mitoituksen henkilöstömäärä ei olisi riittävä ja tämä edellyttäisi sijaisten palkkausta. Esimerkki on laskettu siten, että olisi toteutettu kesän 2024 vuosilomat vuosilomasuunnitelman mukaisesti. Jokaisella työntekijällä on oikeus pitää vuosilomaa kesäaikana vähintään 65%. Tämä tarkoittaa noin 2000 työntekijän lomajärjestelyitä kesäkuukausille.

Varhaiskasvatuksen kesäpäivystyksen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan Varhaiskasvatuslain 4 §, joka edellyttää että varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Lapsen etua on harkittava sekä yksittäisen lapsen, lapsiryhmän ja yleensä lasten kannalta tapaus- ja tilannekohtaisesti. Lapsen edun ensisijaisuuden toteutuminen varhaiskasvatuksessa edellyttää huolehtimista muun ohella lapsen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hyvinvoinnista, turvallisuudesta, osallisuudesta, tasapainoisesta päivärytmistä sekä riittävästä levosta ja leikistä.

Kesäpäivystyksen ennakoivalla ja huolellisella suunnittelulla pyrimme huomioimaan myös huoltajien toiveita mahdollisuuksien mukaan ja kartoitamme toimintaan liittyviä riskejä ja haasteita.

Henkilöstöresurssi muodostetaan siten, että jokaisesta kesäpäivystyksen aikana suljetusta yksiköstä tulee työntekijöitä päivystävään yksikköön. Tällä tavoitellaan sitä, että lapselle ainakin osa henkilöstöstä olisi tuttuja aikuisia. Jokaisessa kesäpäivystyskohteessa työskenteli myös 1-2 erityisopettajaa vahvistamassa tuen osaamista ja ohjaamassa tarvittaessa tuen järjestelyitä. Lapsiryhmiä muodostetaan pääsääntöisesti siten, että saman päiväkodin lapset ovat samoissa ryhmissä. Tuen lasten osalta kiinnitetään päivystysjärjestelyissä huomiota heidän erityistarpeisiinsa ja tarvittaviin järjestelyihin sekä tarvittavaan tiedonsiirtoon.

Henkilöstöpalautteen perusteella tiedonsiirrosta tuen lasten osalta oli huolehdittu hyvin ja ennakoivasti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat olivat koonneet tuen lapsista välttämättömän tiedon, mikä lapsen turvallisuuden näkökulmasta tuli siirtää päivystykseen. Tiedot päivystykseen tulevista lapsista on siirretty päivystyspäiväkoteihin, jotta henkilöstö on osannut varautua, esimerkiksi allergioihin.

2. Henkilökunnan työhyvinvointi. Toteutuiko tämän kesän päivystyksessä asetuksen mukaisesti suhdeluvut ja oliko lainmukaista henkilökuntaa saatavilla? Millaisia toimenpiteitä on tehty, jotta henkilökunta kokee myös päivystysajan laadukkaana?

Henkilöstön työhyvinvointiin ja työolosuhteisiin panostetaan kesäpäivystyssuunnittelussa monin tavoin. Pehdytystä varten tehdään perehdytysmateriaalia ja kaikki päivystyksessä työskentelevät saavat etukäteen sähköisen perehdytysmateriaalin mobiilisti. Henkilöstölle järjestetään perehdytystilaisuuksia ja tutustumiskäyntejä päivystyskohteisiin. Henkilöstön kanssa käsitellään päivystystoimintaan liittyvistä haasteista ja turvallisuusriskeistä. Pedagogiikan osalta tehdään jo etukäteissuunnittelua päivystysajalle ja tähän on kohdistettu myös hallinnon kehittämistiimin tukea henkilöstölle. Haasteina tunnistetaan henkilöstön vaihtuvuus ja siitä aiheutuvat muutokset, toiminnan ja työn jatkuva uudelleenorganisointi, tiimityön vaativuus vaihtuvien työtovereiden kanssa, työskentely muuttuvissa työnteonpaikoissa, toiminnan käytäntöjen sujuvuus ja työyhteisön toimivuus kokonaisuutena. Näitä asioita pyritään etukäteissuunnittelulla ennakoimaan ja keskustelemaan näistä henkilöstön kanssa. Jatkossa kartoitamme henkilöstöltä vahvemmin sitä, mitä tukea he ennalta tarvitsisivat, jotta työntekijän resilienssi tunnistettujen muutostekijöiden osalta vahvistuisi.

Resurssin riittävyys ja organisointi ovat merkittäviä tekijöitä varhaiskasvatuksen laadun, työhyvinvoinnin ja jaksamisen näkökulmista. Resurssointi on kaikissa päivystyskohteissa ollut riittävää, koska suhdeluvut ja käyttöasteet ovat olleet maltilliset. Tilastoidun eli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lakisääteisen resurssin lisäksi päivystyksessä työskenteli runsaasti muuta henkilöstöä, kuten erityisopettajia, S2 -opettajia, avustajia, kieliavustajia ja liikunnanohjaajia.

Liitteenä olevat taulukot osoittavat päivystyksessä toteutuneet käyttöasteet ja suhdeluvut päiväkotikohtaisesti sekä koko päivystysajalta että viikoittain.

Koko kaupunkitasoisesti tarkasteltaessa käyttöaste oli päivystyksen osalta 77,4% ja suhdeluku 5,4%. Vaihteluväli viikoittaisissa käyttöasteissa on ollut 49% - 98%. Tämä osoittaa sen, että henkilöstön kohdentamista on parannettava muuttuvissa tilanteissa. Henkilöstön sairauspoissaoloja oli jonkin verran enemmän kuin kesällä 2023. Lasten päivittäin toteutuva määrää lapsiryhmissä vaihtelee hoidon ennakkovarauksiin nähden, koska lapset ovat yllättävästi poissa joko sairausyistä tai ilmoittamattomilla lomilla. Henkilöstöresurssin tulisi paremmin kohdistua lapsimäärien mukaisesti ja pystyä joustavasti siirtämään henkilöstöä ryhmistä toiseen ja tarvittaessa myös päiväkodista toiseen. Nämä tekijät edellyttävät päivystyskohteiden johtajilta erittäin tiivistä yhteistyötä johtajien kesken, mutta myös erityisen taitavaa ja hyvää yhteistyötä henkilöstön kanssa.

Alla toimenpiteitä, joilla varmistetaan turvallisuutta ja henkilöstön kuulemista:

Viikoittain kesäpäivystysaikana järjestettiin jokaisessa yksikössä turvallisuuskävely, jossa käytiin riskejä läpi yksikkötasoisesti. Näin varmistettiin uusienkin kesäpäivystykseen tulleiden työntekijöiden tietoisuus yksikön turvallisuusasioista.

Viikoittain yksiköissä oli palaveri, jossa käytiin yhteisiä asioita ja ilmiöitä läpi. Näin myös mahdollistettiin henkilöstön kuulluksi tuleamista. Yksiköissä oli myös opettajien pedagogisia palavereita, jotta varhaiskasvatuksen pedagogiikan laatua varmistettaisiin myös päivystysaikana.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajilla oli viikkopalaverit aluejohtajan johdolla viikoittain päivystysaikana. Varhaiskasvatuksen erityisopettajilta tuli kiitosta palavereissa siitä, miten tuen asiat oli Tampereella huomioitu päivystysaikana.

3. Miten on huomioitu mahdollisuus käyttää joukkoliikennettä tai polkupyörää päivystystalon sijaintia valittaessa?

Päivystyskohteiden valinnassa on huomioitu lapsen edun näkökulmasta tilojen ja oppimisympäristöjen laadukkuus ja turvallisuustekijät sekä hyvät työolosuhteet. Kesän 2024 päivystyskohteista suurin osa on palveluverkkomme uusimpia kohteita. Näissä kohteissa tilat, kalusteet ja välineet ovat laadukkaita ja turvallisia. Lisäksi useissa kohteissa on koneellinen ilmastointi ja/tai jäähdytys, pihossa varjon paikkoja ja hyvät sosiaalitalat. Päivystävät päiväkodit sijoittuvat koko kaupunkinäkökulmasta eri alueille, jotta kohtuullistettaisiin huoltajien aiheutuvia kuljetusmatkoja. Lisäksi kohteet pyritään valitsemaan hyvien

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

joukkoliikenneyhteysien varrelta. Kaupunki työnantajana kannustaa henkilökuntaa käyttämään julkisia liikennevälineitä tai hiilijalanjäljeltään matalia vaihtoehtoja työpaikalle kulkemiseen.

Liitteet

1 Liite valtuustokyselyn vastaukseen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 4

Valtuustokysely koskien häätöjen määrän kasvusta Tampereella - Mitja Tapio ja Mikko Aaltonen

TRE:3819/05.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Salmi Pekka, Heinävä Auli

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Mitja Tapion ja Mikko Aaltosen valtuustokysely:

Häätöjen määrä on kääntynyt koko Suomessa voimakkaaseen nousuun. Tilanteen taustalla lienee sosiaaliturvan viimeaikaiset leikkaukset sekä elinkustannusten ripeä nousu. Kasvu on huomattavaa osassa suurista kaupungeista. Ulosottolaitoksen mukaan häätöjen määrä on kasvanut Tampereella 44 prosenttia verrattuna viime vuoden, mikä on suurten kaupunkien korkein luku. Tilanne on huolestuttava ja vaatii toimenpiteitä. Häätöjen seurauksena on uhka, että asunnottomuus kasvaa.

Kysymme:

- Millaisia toimenpiteitä Tampereen kaupunki voi tehdä häätöjen määrän vähentämiseksi?
- Kuinka tilanne näkyy kaupungin asumisneuvontaan kohdistuvassa palvelutarpeessa ja asumisneuvonnan resursseissa?
- Millaista yhteistyötä Tampereen kaupunki voi tehdä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa tilanteen helpottamiseksi?

Apulaispormestari Ilkka Sasin vastaus Mitja Tapion ja Mikko Aaltosen valtuustokyselyyn:

Vastaus kysymykseen 1: Millaisia toimenpiteitä Tampereen kaupunki voi tehdä häätöjen määrän vähentämiseksi?

Tampereen kaupungilla on keskeinen vastuu asuntoperusoikeuden edistämisessä. Asuntoperusoikeuden edistämistehtävään Tampere on tarttunut ottamalla kuntalaisille suunnatun asumisneuvonnan yleiseen toimialaansa asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027 annetun lain voimassaoloajaksi sekä laatimalla kohtuuhintaisen asumisen kumppanuusmallin. Nämä kaksi toimenpidettä ovat kaupungin keskeisiä keinoja häätöjen määrän vähentämiseksi niin rakenteiden että yksilöiden tasolla.

Tampereen kaupunki voi siis vähentää asumista välittömästi vaarantavia asumisen kriisejä kehittämällä edelleen ja laajentamalla tamperelaisille tarjolla olevaa asumisneuvontaa, johon kaupunki on saanut avustusta valtionapuviranomaisena toimivalta Asumisen rahoitus- ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kehittämiskeskus ARA:lta. Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka - palveluryhmään kuuluvaan kestävä asuminen ja rakentaminen - yksikköön on palkattu vuoden 2024 aikana kaksi uutta projektisuunnittelijaa työskentelemään asumisneuvojina ja kehittämään kaupungin tarjoaman asumisneuvonnan työmuotoa. Tällä hetkellä Tampereen kaupungin palveluksessa on siis yhteensä neljä kuntalaisten kanssa asumisneuvontaa toteuttavaa henkilöä. Lisäksi hankkeessa on projektipäällikkö, joka hoitaa tehtävää oman perustehtävänsä ohella.

Tampereen kaupungin asumisneuvonta tilastoi myös ajantasaisesti tietoa kohtaamiensa asiakkaiden olosuhteita ja työskentelyä. Lisäksi Tampereen kaupungin asumisneuvonta on mukana Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Satakunnan hyvinvointialueiden ja sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen tiedonkeruussa, jossa kerätään ammattilaisilta ja asukkailta tietoa sosiaaliturvaan tehtyjen muutosten vaikutuksista asukkaiden olosuhteisiin. Asumisneuvonta voi suunnata työskentelyään myös näiden tietojen perusteella, jolloin ei toimita vain ammatillisen kokemustiedon varassa.

Tampereen kaupungin asumisneuvonta on jo nykyisellään sitoutunut ja varautunut asumisen ongelmissa työskentelyyn ja häätöjen määrän vähentämiseen tarjoamalla asumisneuvontaa monikanavaisesti eri työotteilla. Tampereen asumisneuvonnassa asumisneuvontaa toteutetaan asiakkaan tarpeesta lähtien kohtaavana yksilötyönä, esimerkiksi sosiaalihuollossa toimivan ammattihenkilön työparina, ryhmämuotoisina toimintoina sekä naapurustoon liittyvänä, yhteisöllisyyttä tukevana työnä. Lisäksi hankkeen työntekijät vahvistavat muiden ammattilaisten valmiuksia toimia asumiseen liittyvissä kriisitilanteissa.

Asumisneuvonnan keräämä tieto osoittaa, että kuntalaisten köyhyysriski on kasvanut sekä tähän liittyvät taloudelliset ja muut toimintamahdollisuudet heikentyneet. Kaupungin asumisneuvonnalla on avainrooli häätöjen ehkäisyssä sekä jo asunnon menettämisen uhkaan ajautuneiden tilanteiden selvittelyssä. Ei ole oletettavaa, että asumisneuvonnan tarve tulisi vähenemään tulevaisuudessa, ja siten kaupungin toteuttaman asumisneuvonnan toteuttamisen edellytykset olisi tärkeä turvata myös tulevaisuudessa.

Tampereen kaupunki voi myös osallistua häätöjä vähentävään työhön osaltaan myös kehittämällä edelleen yhteistyötä kaupungin, vuokra-asuntotoimijoiden, Pirkanmaan hyvinvointialueen sekä järjestökentän toimijoiden välillä haavoittuvissa sosiaalisissa olosuhteissa elävien henkilöiden asumisen turvaamiseksi. Tampereella on otettu käyttöön kohtuuhintaisen asumisen kumppanuusmalli, johon edellä mainittu asumisen turvaamisen osa-alue sisältyy.

Asumisen turvaamisen mallin laatimisen yhteydessä on kehitetty käytännöllisiä ehdotuksia siitä, kuinka kuntalaisten, joiden tilanteeseen liittyy haavoittavia sosiaalisia olosuhteita, asunnon löytämistä sekä asunnon säilyttämistä voitaisiin tukea kaupungin, hyvinvointialueen sekä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vuokranantajatoimijoiden yhteistyössä entistä paremmin. Ehdotukset liittyvät esimerkiksi yhteistyön rakenteiden kehittämiseen, aiempaa tiiviimpään verkostotyöhön, asumisneuvonnan kehittämiseen sekä tuen tarpeisiin vastaavien palveluiden kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Osin hyvinvointialueuudistuksesta johtuen asumisen turvaamisen mallin kaikki ehdotukset eivät ole juurtuneet toivotulla tavalla käytännön työhön. Tämän vuoksi Tampereen kaupunki kehittää asumisen turvaamisen mallia edelleen. Tarkoituksena olisi tulevaisuudessa kehittää edelleen erityisesti tuen tarpeisiin vastaavia palveluja kaupungin asumisneuvonnan sekä hyvinvointialueen järjestämän sosiaalihuollon yhteistyössä sellaisten kohderyhmien keskuudessa, jotka ovat asuntomarkkinoilla kaikista vaikeimmassa asemassa.

Asumisneuvonnan kohderyhmiä laajennetaan vielä vuoden 2024 aikana. Tampereen kaupunki on päättänyt hankkia asumisneuvontaa myös järjestötoimijoilta, jotka työskentelevät sellaisten henkilöiden kanssa, jotka eivät ole virallisen palvelujärjestelmän piirissä, mutta jotka tarvitsevat tukea asumisen järjestämiseksi ja asumisen kriisitilanteiden ehkäisemiseksi. Tällaisiksi kohderyhmiksi on tunnistettu etsivästä naistyöstä hyötyvät asiakkaat (toteuttajana Tampereen A-Kilta ry), rikoslain rikkojat (toteuttajana ViaDia Pirkanmaa ry) sekä romanitaustaiset henkilöt (toteuttajana Settlementti Tampere ry). Tampereen kaupungin köyhyystyöryhmä on päättänyt osoittaa rahoitustaan hävikkiruokajakelun yhteydessä toimivaan asumisneuvontaan, jota myös toteutetaan syyskaudella 2024 järjestöiltä hankittavan muun asumisneuvontapalvelun lisänä (toteuttajina Nauha ry ja Silta-Valmennusyhdistys ry). Tällä järjestelyllä pyritään tavoittamaan mahdollisimman laajasti asumisneuvonnan tarpeessa olevia henkilöitä. Tiedämme ennestään, että järjestöt onnistuvat tavoittamaan henkilöitä, joille virallinen palvelujärjestelmä ei ole monista syistä saavutettavissa. Järjestöyhteistyön turvin on tarkoituksena luoda moniin eri olosuhteisiin vastaava asumisneuvontatoiminnan verkosto Tampereen kaupungille ja näin vahvistaa asumisneuvontatoiminnan saavutettavuutta ja saatavuutta.

Kohtuuhintaisten asuntojen riittävä määrä ehkäisee tilanteita, joissa asukas on sopivamman asunnon puutteessa pakotettu vastaanottamaan maksukykyensä nähden liian kalliin asunnon, mikä voi johtaa vuokranmaksuvaikeuksiin. Kohtuuhintaisen asuntotarjonnan varmistamiseksi kaupunki luovuttaa riittävän määrän kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon soveltuvia tontteja kohtuuhintaista tuotantoa toteuttaville rakennuttajille, sekä puoltaa Ara-rahoitteisten hankkeiden rahoitushakemuksia. Kohtuuhintaisia asuntoja arvioidaan tänä vuonna valmistuvan 664 kpl ja vuosien 2025–2026 aikana yhteensä jopa yli 3000 kpl, joista yli 1100 kpl on jo rakenteilla.

Vastaus kysymykseen 2: Kuinka tilanne näkyy kaupungin asumisneuvontaan kohdistuvassa palvelutarpeessa ja asumisneuvonnan resursseissa?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Yhteydenotot, jotka koskevat välittömästi ja vakavasti asumista vaarantavia tilanteita, ovat merkittävästi lisääntyneet Tampereen kaupungin asumisneuvonnassa. On odotettavaa, että asumisneuvontaan kohdistuva palvelutarve kasvaa edelleen. Palvelutarvetta ovat lisänneet erityisesti sosiaaliturvaan kohdistuneet muutokset sekä hyvinvointialueen sosiaalihuollon vaikea resurssitilanne Tampereella.

Asumisneuvontaan yhteyttä ottavien asiakkaiden tilanteita leimaavat yhä useammin kerrostuneet vaikeudet sekä asunnon menettämisen välitön uhka. Pirkanmaan hyvinvointialueen aikuisten sosiaalipalveluiden pohjoisen alueen työkäisten sosiaalityön ruuhkautumisen ja neuvontaresurssin keventymisen vuoksi Tampereen kaupungin asumisneuvontaan tulee paljon yhteydenottoja, joissa asiakas hyötyisi pikemminkin ensivaiheessa sosiaalihuollon palvelutarpeen arviosta sekä sosiaalihuollon työskentelystä. Näissä tilanteissa kaupungin asumisneuvoja voi toimia työparina, mutta nykyisellään työpanosta kuluu paljon myös palveluihin saattamiseen ja kuntalaisten oikeuksien toteutumisen edistämiseen suhteessa riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Asumisneuvonnan keskeisten asiakasryhmien kannalta merkittäviä sosiaaliturvan tiukennuksia on tullut voimaan keväällä 2024, joka on lisännyt edelleen asumisneuvonnan tarvetta. Asumisneuvonnassa on asioinut huhtikuusta 2024 lähtien yhteensä noin 300 uutta asiakasta. Asiakaskohtaamisia on huhtikuun ja elokuun puolivälin 2024 välillä ollut noin tuhat. Suurin osa uusien asiakkaiden asiointiin syistä liittyy uuden asunnon tarpeeseen (N=129), pienituloisuuteen (N=95), maksuhäiriömerkintään (N=60), asunnottomuuden uhkaan (N=58), asunnottomuuteen (N=51) ja talousongelmiin (N=51). Nämä syyt ovat usein myös päällekkäisiä.

Sosiaaliturvaan tehtyjen muutosten vaikutuksia asukkaiden olosuhteisiin raportoivan kyselyn tähänastisten vastausten mukaan 90 % vastaajista on havainnut sosiaaliturvaan tehtyjen reformien vaikutusten olleen kielteisiä. Merkittävä määrä kyselyyn vastanneista ammattilaisista on havainnut nimenomaan perustoimeentulotuen asumismenoihin tehtyjen tarveharkinnan tiukennusten ja yleisen asumisen perusomavastuun noston vaikuttaneen kohtaamiensa asukkaiden tilanteisiin. Huomionarvoista kuitenkin on, että sosiaaliturvaan tehdyt muutokset muodostavat kokonaisuudessaan kokonaisuuden, jonka vaikutukset kerrostuvat ja kumuloituvat. Käytännössä asumistukeen ja perustoimeentulotuen tarveharkintaan liittyvät muutokset näyttäytyvät vastaajien mukaan esimerkiksi pakottavina muuttotilanteina tilanteissa, joissa muuttaminen voi vaarantaa henkilön tai perheen sosiaaliset verkostot tai laajemmin asumisen, sillä kohtuuhintaisia asuntoja on haastavaa löytää.

Asumisneuvontahankkeen vuoden 2024 tavoitteet liittyvät ensisijaisesti asuntoperusoikeuden turvaamiseen, asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn, häätöjen ennaltaehkäisyyn sekä sosiaalisen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

turvallisuuden edistämiseen. Vaikka hankkeessa on osattu varautua taloudellisten toimintamahdollisuuksien heikentymisestä johtuvaan palvelutarpeeseen, riittää hankkeen henkilöresurssi tällä hetkellä juuri ja juuri vastaamaan asumisneuvonnan yksilötyön tarvetta. Osin hankkeen resursointia haastavat asiakastapaamisiin käytettävissä olevien tilojen niukkuus. Vaikka hankkeen työntekijät liikkuvat aina tarpeen mukaan sinne, missä asukas on, on usein tarpeen tavata ensimmäisen kerran asiakasta Frenckellin toimipisteessä.

Asiakkaiden yhä vakavampien ja kerrostuneimpien ongelmien vuoksi hanke on joutunut suuntamaan työskentelyotettaan enenevässä määrin korjaavaan työhön. Kuitenkaan korjaava työ itsessään ei ratkaise rakenteiden tasolla asumisvaikeuksien kasvamiseen liittyvää ongelmaa, vaan edelleen tarvitaan pitkäjänteistä, näyttöön perustuvaa asumisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn suuntautuvaa asumisneuvontaa sekä häätötilanteiden jälkihoitoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä asumisen kriisiytyminen tulevaisuudessa.

Vastaus kysymykseen 3: Millaista yhteistyötä Tampereen kaupunki voi tehdä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa tilanteen helpottamiseksi?

Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan hyvinvointialue laativat syksyn 2024 aikana yhteisen toimenpideohjelman pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Toimenpideohjelma tulee olemaan osa ympäristöministeriön asettamaa ohjelmaa pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi, jonka puitteissa keskuskaupungeille ja hyvinvointialueille on osoitettu siirtomääräraha toimiin, joilla voidaan vaikuttaa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen ja sen ehkäisyyn. Toimenpideohjelmaan sisältyy yhteisen tilannekuvan laatiminen häätöjen syistä sekä käytännön ehdotukset kummankin toimijan sekä yhteistyön osalta asumisen kriisien ratkaisemiseksi. Pirkanmaalla toimii asunnottomuuden vähentämisen yhteistyöryhmä, joka jatkaa Pirkanmaan hyvinvointialueen puheenjohtajuudessa Tampereella toimineen asunnottomuuden puolittamisen yhteistyöryhmän perintöä, ja joka tulee seuraamaan osaltaan pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen toimenpideohjelman toteutumista.

Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen asumisneuvonnan yhteistyö on rakenteistettua, ja asumisneuvonnat tapaavat fasilitoidusti noin neljä kertaa vuodessa. Lisäksi Tampereella toimiville asumisneuvojille on Tampere perustanut asumisneuvojen verkoston. Pirkanmaan hyvinvointialue osallistuu Tampereen kaupungin Asukas ensin – asumisneuvontahankkeen ohjausryhmään. Asumisneuvontojen yhteistyöllä pyritään jatkuvasti kehittämään laadittua keskinäistä tehtävänjakoa, kohdentamaan asumisneuvontojen resurssia mahdollisimman vaikuttavasti, tuomaan ilmi havaittuja rakenteellisia epäkohtia ja ratkaisemaan näitä asumisneuvonnan toimintakentässä. Tampereen kaupungin asumisneuvonta jatkaa läheistä yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuollon kanssa yksilötyön kentällä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupunki, Pirkanmaan hyvinvointialue, Kanta-Hämeen hyvinvointialue, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue, Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos sekä Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet Botnia ovat laatimassa yhteistä sosiaalista raporttia asunnottomuuden ilmentymisestä Sisä-Suomen yhteistyöalueella. Kyse on tietääksemme kansallisesti ensimmäisestä useamman eri hyvinvointialueen, kunnan ja kehittämisorganisaation yhteisvastuussa laaditusta tiedontuotantoon tähtäävästä selvityksestä, jossa asukkaisiin liittyvää käytännön tietoa tuodaan johtamisen, päätöksenteon ja kehittämistyön tueksi. Raportti tulee sisältämään käytännön ehdotuksia asunnottomuuden ja häätöjen ehkäisyksi Sisä-Suomen hyvinvointialueilla ja kunnissa. Sosiaalinen raportti on määrä julkaista asunnottomien yönä 17.10.2024.

Tampereen kaupunki on asemakaavoituksessaan varautunut mahdollisiin tuleviin Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla oleviin uusiin erityisryhmien asumispalvelukohteisiin. Pirkanmaan hyvinvointialue on käynnistämässä palveluiden verkon, maankäytön ja kaavoituksen yhdyspintatyöryhmän hyvinvointialueen 23:n kunnan ja hyvinvointialueen välille elokuussa 2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 5

Valtuustokysely koskien Tredu Santalahdentien S2-oppilaiden osaamisalan valintaa - Johanna Loukaskorpi

TRE:3824/12.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Salmi Pekka, Viskari Kirsi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Johanna Loukaskorven valtuustokysely:

Tampereen kaupunki on strategiassaan vahvasti sitoutunut edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä vastustamaan syrjintää. Kotisivuillaan Tampereen kaupunki toteaa yksiselitteisesti, että tavoitteena on, että Tampereella jokainen voi olla oma itsensä. Tampereen seudun ammattiopisto korostaa myös yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa omassa toiminnassaan:

”Meille yhdenvertaisuus tarkoittaa monimuotoisuuden ja kaikki mukaan ottavan toimintakulttuurin edistämistä. Noudatamme yhdenvertaisuusperiaatetta opiskelijavalinnassa, opiskelijan arvioinnissa, osallistamisessa, esteettömyydessä ja saavutettavuudessa. Teemme työtä syrjinnän, häirinnän, kiusaamisen ja epäasiallisen käyttäytymisen ehkäisemiseksi.”

On tullut tietooni, että Tredussa Santalahdentien sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon eli sotelle päässeet S2-oppilaat laitettiin syksyn alussa kaikki samaan 39 oppilaan ryhmään ja heille ilmoitettiin, että heidän osaamisalansa on vanhustenhoito, eikä sitä voi vaihtaa. Perusteena oli, siellä he saavat suomen kieleen tukea. Tämä tiedettiin ilmeisesti opiskelijoista vain S2-statuksen kautta ja jo ensimmäisenä päivänä. Tänä vuonna sotelle pääsi melko alhaisella keskiarvolla ja ainoastaan S2-opiskelijat ryhmiteltiin näin. Ilmeisesti tilanne on nyt korjattu, kun perusopetuksen opinto-ohjaajat ovat saaneet asiasta tietää.

Mikäli näin todella on toimittu ja opiskelijoiden osaamisalue valittu automaattisesti kysymättä opiskelijoita, kyseessä on selkeä esimerkki rakenteellisesta rasismista. Rakenteellinen rasismi on piilossa olevaa, instituutioissa tai yhteiskunnan rakenteissa olevia toimintakäytäntöjä ja säädöksiä, jotka kohtelevat ihmisiä syrjivästi ja eriarvoisesti.

Toteankin samalla, että vanhustenhoidon vaikeaa työvoimatilannetta ei ratkaista sillä, että ohjataan opiskelijat ilman omaa motivaatiota ja halua ikäihmisten hoivaan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kysynkin:

1. Pitääkö tämä tietoni paikkansa ja mitkä ovat olleet perusteet sille, että näin on toimittu?
2. Miten Tredussa konkreettisesti yhdenvertaisuutta edistetään ja moninaisuus huomioidaan?
3. Miten Tredussa aiotaan jatkossa toimia?

Apulaispormestari Ilkka Sasin vastaus Johanna Loukaskorven valtuustokyselyyn:

1. Pitääkö tämä tietoni paikkansa ja mitkä ovat olleet perusteet sille, että näin on toimittu?

Tredu myöntää, että ensimmäisenä päivänä opiskelijaryhmälle on annettu virheellistä tietoa osaamisalan valinnan mahdollisuuksista, mutta virheellinen tieto korjattiin heti sen esiin tullessa. Lukuvuoden ensimmäiset päivät ovat tärkeitä erityisesti aloittaville opiskelijoille, mutta opetus- ja ohjaushenkilöstölle voi sattua kiireessä virheitä, huonoja sanavalintoja tai tapoja kuvata asioita.

Tredu noudattaa ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaista henkilökohtaistamisen prosessia. Tredussa jokaiselle opiskelijalle tehdään henkilökohtainen osaamisen kehittämisen suunnitelma (HOKS), ja sitä ylläpidetään koko opintojen ajan. HOKSissa kartoitetaan opiskelijan aikaisempi osaaminen suhteessa tarvittavaan osaamiseen. Siinä suunnitellaan myös osaamisen hankkimisen tavat, käydään läpi erityisen tuen tarpeita ja suunnitellaan tulevaa urapolkua.

Niin kutsutun ensikertaisen HOKS:n tekeminen on ohjeistettu Tredussa tehtävän neljän viikon kuluessa opintojen alusta.

Opintojen alkuvaiheessa, osana jokaisen opiskelijan henkilökohtaistamista valitaan yhdessä opiskelijan kanssa hänelle tarkoituksenmukaisin tapa opiskella ja edetä opinnoissa. Henkilökohtaistamista tehdään koko opintojen ajan ja suunnitelma voi muuttua.

Tredussa osaamisalavalinnat tehdään aikaisintaan ensimmäisen lukukauden lopussa ja jokaisella opiskelijalla on yhdenvertainen mahdollisuus valita itselleen tarkoituksenmukaisin osaamisala ja suoritettavat tutkinnot.

2. Miten Tredussa konkreettisesti yhdenvertaisuutta edistetään ja moninaisuus huomioidaan?

Tredu mahdollistaa opiskelijoille monenlaista opintojen tukea. S2 tuki on yksi tukien muodoista. Erilaiset tukimuodot ovat mahdollisia kaikille tukea tarvitseville opiskelijoille. Tredussa noudatetaan yhdenvertaisuuslakia ja käytössä on Tredun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus on luonteva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

osa opetusta jokaisen alan arjen kohtaamis-, oppimis- ja ohjaustilanteita. Tredun henkilöstön perehdytysohjelmaan kuuluu tutustuminen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan.

Tredussa toimii myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusfoorumi, joka kokoontuu noin kerran kuussa. Foorumi on avoin kaikille tredulaisille. Siellä keskustellaan mm. seuraavanlaisista asioista: syrjimätön ammatillinen koulutus, diversiteetin ja inklusiivisuuden näkökulmia arjessa, erilaisten tapahtumien järjestämistä (mm. rasismiin vastainen viikko Tredussa). Foorumissa seurataan myös Tredun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumista ja suunnitelman päivityksen valmistelua. Foorumin muistiot ovat kaikkien saatavilla Moodlessa.

Tredussa järjestyssäännöissä mainitaan, että kaikilla sen yhteisön jäsenillä on oikeus turvalliseen työ- ja opiskelu ympäristöön. Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaisen osaamissuunnitelman mukaista opetusta, ohjausta ja opinto-ohjausta sekä tarvitsemaansa tukea. Tredussa ei hyväksytä kiusaamista, häirintää tai epäasiallista kohtelua missään muodossa. Tredussa noudatetaan myös naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia. Opiskelijoita perehdytetään Tredun järjestyssääntöihin ja kaikilta edellytetään sääntöjen noudattamista.

Tredussa on selkeät prosessit ja kanavat sellaisten tilanteiden käsittelyyn, jossa tasa-arvolain, yhdenvertaisuuslain, Tampereen kaupungin ja Tredun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien, järjestyssääntöjen, turvallisen työ- ja opiskelutilanteen ohjeistuksen, ja kiusaamisen, rasismiin, syrjinnän ja väkivallan vastaisen toiminnan ohjeiden vastaista toimintaa havaitaan.

Tredun arvot ovat rohkeus, reite ja reilu. Kolmannen arvon sisältöä kuvaamme seuraavasti: Olemme reiluja toisillemme, vaalimme kestävyttä, moninaisuutta ja toimimme tasavertaisesti. Teemme yhteistyötä ja rakennamme tulevaisuutta yhdessä kumppanien kanssa. Kestävyyden edistämisen kolmen ulottuvuuden osalta tässä yhteydessä sosiaalinen kestävyys on keskeinen. Strategisessa ohjelmassa sosiaalisen kestävyuden tavoitteeksi on asetettu opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvoinnin parantuminen.

3. Miten Tredussa aiotaan jatkossa toimia?

Tredu myöntää, että ensimmäisenä päivänä opiskelijaryhmälle on annettu väärää tietoa osaamisalasta. Tredu pahoittelee tästä syntynyttä väärinkäsitystä. Tilanne on korjattu ja väärinkäsitys on oikaistu koulutuspäällikön toimesta.

Tredussa kiinnitetään jatkossa vieläkin enemmän huomiota henkilöstön parempaan tiedottamiseen ja ohjeistamiseen. Jatkossakin sijoitetaan jokainen opiskelija ryhmiin alkutietojen perusteella. Laki velvoittaa ammatillisen koulutuksen järjestäjiä varmistamaan riittävä ohjaus ja tuki opiskelijoille, joten Tredussa suunnitellaan ryhmien opintojen alun aikataulut tämä huomioiden.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Opiskelijoita kerätään systemaattisesti palautetta mm. opetuksen ja ohjauksen laadusta sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Amis-palaute kerätään opintojen alussa ja lopussa. Lisäksi hyödynnämme valtakunnallisen kouluterveyskyselyn tuloksia. Näiden ohella Tredu kerää opiskelijoilta sekä määrällistä että sanallista (avointa) palautetta opetuksen ja ohjauksen osalta. Palautteita käsitellään eri foorumeilla johtoryhmästä alkaen ja pohditaan tarvittavia toimenpiteitä laadun parantamiseksi (käytössä on jatkuvan parantamisen malli).

Tredun strategisen ohjelman toimeenpanossa hyödynnetään nk. sprinttipankkia. Sinne henkilöstö kuvaa kehittämiään pieniä tai suurempia asioita arjessa. Esimerkkeinä sosiaalista kestävyyttä edistävästä sprinteistä on toteutettu mm seuraavia: salainen ystävä, rasismin vastaisen viikon erilaiset tempaukset, Virtaa-työpajat, Amis-gaala sekä Hauskanpitopäivä kohteena Tredun Helmen aikuiset kehitysvammaiset asiakkaat.

Henkilöstölle ja opiskelijoille, erityisesti uusille opiskelijoille painotetaan jatkossakin sitä, että kaikesta lain, ohjeistusten, suunnitelmien ja arvojen vastaisesta käytöksestä ilmoitetaan. Näin pystymme ratkomaan mahdollisia ongelmatilanteita systemaattisesti ja tarttumaan näihin poikkeamiin myös pidemmällä tähtäimellä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 6

LISÄPYKÄLÄ: Valtuustokysely koskien Tampereen kaupungin tietoturvatilannetta - Mirja Salmijärvi

TRE:3850/07.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Nikkilä Maria

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Maria Nikkilä, puh. 040 581 1477, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Kysely siirtyi vastattavaksi seuraavalle kyselytunnille.

Perustelut

Mirja Salmijärven valtuustokysely:

Teknologian edistymisen myötä tietotekniikan ja digitaalisten palvelujen käyttö on yhä laajempaa ja keskeisempää kaikissa kaupungin toiminnoissa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi, että koululaisista ja henkilökunnasta talletetaan merkittäviä määriä tietoja. Digipalveluiden yleistyminen kaupungilla tuokin mukanaan merkittäviä tietoturva- ja tietosuojahaasteita. Ne on hallittava tehokkaasti ja luotettavasti, jotta voidaan taata yksityisyydensuoja sekä henkilötietojen turvallinen käsittely.

Juuri ennen tämän kyselyn jättämistä Ticketmaster kertoi tutkivansa yhtiöön kohdistunutta jättimäistä tietomurtoa, jossa mahdollisesti jopa 500 miljoonan henkilön tiedot ovat mahdollisesti päätyneet hakkeriryhmän käsiin. Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialaan huhtikuussa kohdistunut tietomurto taas koskettaa reilusti yli sataatuhatta helsinkiläistä. Tämä kyselyä kirjoitettaessa ei ole vielä selvää, kuinka paljon ja minkä laatuista tietoa helsinkiläisistä on vuodettu. Tapaus pakottaa Tampereen ja muut kunnat tarkastelemaan tietoturvakäytäntöjään entistä tarkemmin.

Kysyn tietoturvatilanteeseen liittyen:

- Miten tietoturvaa hallinnoidaan Tampereen kaupungilla?
- Miten Tampereen kaupunki turvaa sen, että kriittiset tiedot eivät joudu väärin käsiin?
- Miten toimittaisiin tilanteessa, jossa kaupungin kannalta kriittisiä tietoja, kuten henkilötietoja, on vuotanut?

Vastaus Mirja Salmijärven valtuustokyselyyn annetaan valtuuston seuraavalla kyselytunnilla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§2, §3, §4, §5, §6

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)